

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta, satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta ja poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi satovahinkojen korvaamisesta annettua lakia siten, että lakia voitaisiin edelleen soveltaa vuosina 2014 ja 2015 tapahtuviin laissa tarkoitettujen vahinkojen korvaamiseen. Lakiin ehdotetaan tämän lisäksi tehtäväksi eräitä vähäisiä muutoksia vuoden 2014 alusta voimaan tulevan lainmuutoksen seurauksena poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetusta laista satovahinkolakiin siirrettyjen maatalousvahinkojen hallinnoinnin varmistamiseksi.

Tavoitteena on siirtyä valtion vastattavana olevasta korvausjärjestelmästä vakuutusperusteiseen järjestelmään. Tällä hetkellä Suomessa ei ole tarjolla vakuutus tuotteita satovahinkojen varalta. Vakuutusyhtiöt tarvitsevat varmuuden valtion korvausjärjestelmän lak-

kaamisesta riittävän ajoissa, jotta voidaan kehittää uusia vakuutus tuotteita satovahinkojen varalle. Siirtymäaika on tärkeä myös maataloustuottajien kannalta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että satovahinkojen korvaamisesta annettu laki kumotaan erillisellä lailla 1 päivästä tammikuuta 2017 lukien. Lisäksi annettaisiin laki poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta tulisi kuitenkin voimaan vuoden 2017 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA JA EHDOTETUT MUUTOKSET	3
2 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	4
3 ASIAN VALMISTELU.....	5
4 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	6
1.1 Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta.....	6
1.2 Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta.....	6
1.3 Laki poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista.....	7
2 VOIMAANTULO.....	8
LAKIEHDOTUKSET	9
1. Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta.....	9
2. Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta.....	10
3. Laki poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista	11
LIITE.....	13
RINNAKKAISTEKSTI.....	13
1. Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta.....	13

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Satovahinkojen korvaamisesta annettu laki (1214/2000, *satovahinkolaki*) tuli voimaan 15 päivänä huhtikuuta 2003. Sen nojalla on annettu valtioneuvoston asetus satovahinkojen korvaamisesta (297/2008) sekä maa- ja metsätalousministeriön asetus satovahinkojen korvaamisesta (213/2011).

Satovahinkolain nojalla voidaan maksaa korvausta vahingosta, joka hallan, raesateen, kaatosateen, rajuilman, poikkeuksellisten tulvien tai muun vastaavan viljelijästä riippumattoman poikkeuksellisen suuren luonnonolojen vaihtelun vuoksi aiheutuu kasvalle tai korjuuvaiheessa olevalle sadolle. Korvausta voidaan maksaa myös poikkeuksellisista olosuhteista talvehtivalle kasville aiheutuvista vahingoista sekä poikkeuksellisen tulvan tai poikkeuksellisen runsaiden sateiden aiheuttaman märkyyden vuoksi kylvämättä jäämisestä aiheutuneesta vahingosta. Satovahinkokorvauksia voidaan maksaa viljelijälle, jolla on viljelyksessä vähintään kolme hehtaaria peltoa tai vähintään puoli hehtaaria avomaan puutarhakasvien tuotantoa.

Satovahinkojen korvaamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään siitä, mille kasvilajeille aiheutuneita vahinkoja satovahinkolain nojalla voidaan korvata. Puutarhakasveille voidaan maksaa satovahinkokorvausta ainoastaan sopimusviljelyssä kirjallisen viljelysopimuksen perusteella viljelylle tuotteille. Viljelmäkohtainen satovahinko lasketaan vähentämällä koko viljelmän korvauskelpoisten kasvien normisadon arvosta vahinkovuoden sadon arvo. Maaseutuvirasto antaa vuosittain määräykset satovahinkokorvausten hakemisesta, korvattavien satovahinkojen arvioinnissa käytettävien kasvilajien yksikköhinnoista ja normisadosta kasvilajeittain sekä korvausten maksatuksesta. Yksikköhintojen ja normisadon määräytymisperusteista säädetään satovahinkolaissa. Viljelijän omavastuu satovahingosta on 30 prosenttia koko tilan normisadon arvosta. Valtio maksaa viljelijälle satovahinkokorvauksena vuosittain päätettävän prosenttiosuu-

den omavastuuosuuden ylittävästä satovahingon arvosta. Nykyisen satovahinkolain voimassaoloaikana tämä valtion maksama osuus on ollut 90 prosenttia omavastuuosuu- den ylittävästä vahingosta.

Viljelmäkohtaiset satovahingot on aiemmin maksettu joko maatalousalan ryhmäpoikkeusasetuksen tai maa- ja metsätalousalan valtioneuvoston suuntaviivojen mukaisena tukena, jolloin ensimmäisen osalta ei erillistä valtioneuvoston ilmoitusta Euroopan komissiolle ole tarvittu ennen korvauksen maksamista ja jälkimmäisen osalta tuelle on haettu ennakkohyväksyntä komissiolta. Satovahinkokorvauksia voidaan maksaa myös yleiskorvauksina silloin, kun vahingot ovat sattuneet laajalla, maantieteellisesti selvästi rajatavalla alueella. Yleiskorvauksen maksamisesta ja sen perusteista päättää valtioneuvosto. Yleiskorvauksen maksamisen edellytyksenä on valtioneuvoston ilmoitus ja komission hyväksyntä.

Satovahinkokorvaushakemus tehdään kirjallisesti sen kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselle, jonka alueella maatilan talouskeskus sijaitsee.

Satovahinkolain 5 §:n mukaan satovahinkolain mukaisten korvausten maksamiseen otetaan valtion talousarviossa vuosittain 3,4 miljoonan euron suuruinen määräraha. Poikkeuksellisen vaikeina satovahinkovuosina lisärahoitusta on myönnetty lisätalousarviosta.

Satovahinkojen korvaamisesta annettu laki on voimassa toistaiseksi, mutta sen soveltaminen on sidoksissa EU:n valtioneuvoston päätöksen muuttumiseen. Viimeksi satovahinkolain perusteella maksettavat korvaukset on hyväksytty komission päätöksellä SA.37035. Jos satovahinkojen korvaamista valtion varoista halutaan jatkaa vuodesta 2014 eteenpäin, edellyttää se teknisiä muutoksia itse lakiin koskien muun muassa lain soveltamisalan päivittämistä.

Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annettu laki (284/1983, *tulvavahinkolaki*) kumoutuu 1 päivänä tammikuuta 2014. Samassa yhteydessä tulee voimaan lainmuutos, jolla satovahinkolakiin siirtyy kumoutuvasta laista

eräitä maatalousvahinkoja koskevat säännökset. Näiden vahinkojen korvaaminen on tarkoitus toteuttaa maataloustuotteiden alalla noudatettavasta vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen mukaisesti.

Omaisuuksivahinkoihin varaudutaan yleensä vakuutuksin. Suomessa ei ole kuitenkaan ollut yleisesti tarjolla sellaisia vakuutus tuotteita, jotka sisältäisivät turvan satovahinkolaissa tarkoitettujen vahinkojen korvaamiseksi. Satovahinkovakuutus tuotteiden kehittämiseksi ja niiden saamiseksi markkinoille vakuutus senottajien ja vakuutusyritysten tulisi saada riittävän ajoissa tieto siitä, ettei satovahinkoja enää siirtymäajan jälkeen korvata valtion varoista. Tämän vuoksi ehdotetaan, että nykyinen satovahinkolaki kumottaisiin erillisellä lailla, joka tulisi voimaan vuoden 2017 alusta lukien. Samalla ehdotetaan satovahinkolakia muutettavaksi siten, että lakia voitaisiin soveltaa vielä vuosina 2014 ja 2015 tapahtuneiden laissa tarkoitettujen vahinkojen korvaamiseen. Kahden vuoden jakso muodostaisi siirtymäajan, jonka aikana vakuutusala voisi kehittää uusia tuotteita nykyjärjestelmän tilalle. Lisäksi satovahinkolaissa tarkoitettujen korvausasioiden hallinnointi ajoittuu vahinkovuotta seuraavalle vuodelle, joten vuonna 2015 tapahtuneiden vahinkojen vaatima hallintomenettely jatkuu pitkälti seuraavan vuoden puolelle. Tämän vuoksi on tarpeen pitää laki voimassa vuoden 2016 ajan, jolta vuodelta ei kuitenkaan enää maksettaisi satovahinkolaissa tarkoitettuja korvauksia.

Lain 5 §:n määrärahan ottamista valtion talousarvioon koskevia säännöksiä ei tässä tilanteessa pidetä tarpeellisina kun tavoitteena on siirtyä kokonaan uudella tavalla toteutettavaan korvausjärjestelmään. Tämän vuoksi mainittu lainkohta ehdotetaan kumottavaksi.

Esitykseen saattavat vaikuttaa osaltaan Euroopan unionissa vireillä olevat maataloustuotteiden alalla noudatettavan komission ryhmäpoikkeusasetuksen, maataloustuotteiden tuotannon alalla vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen sekä komission valtioneuvoston suuntaviivojen muutostyö. Näillä näkymin muutokset täsmentyvät syyskaudella 2013.

EU:n vuoden 2014 jälkeisen ajan yhteisen maatalouspolitiikan uudistamiseen liittyen maa- ja metsätalousministeriö asetti 27 päi-

vänä huhtikuuta 2011 maatalouden riskinhallintatoimenpiteitä valmistelevan työryhmän, joka on myös osaltaan selvittänyt edellytyksiä siirtymiseksi satovahinkojen korvaamisessa vakuutus pohjaiseen järjestelmään. Esille on noussut kysymys mahdollisuudesta tuen myöntämiseksi vakuutusten ottamisen edistämiseksi vakuutus pohjaisen järjestelmän toteutumisen siirtymä kautena. Päätöksenteko mahdollisesta uudesta tukijärjestelmästä tulee ajankohtaiseksi ennen voimassa olevan korvausjärjestelmän päättymistä.

2 Esityksen vaikutukset

Sadon määrän ja laadun vaihtelu eri vuosien välillä johtuu suurelta osin kasvukauden aikana vallitsevista luonnonolosuhteista, joihin viljelijä ei pysty omalla toiminnallaan vaikuttamaan. Myös valtion korvattavaksi tulevien satovahinkojen määrä vaihtelee ja se on 2000-luvulla vuosittain vaihdellut 0,30 miljoonasta eurosta 19,5 miljoonaan euroon. Mainitulle ajanjaksolle ajoittuu kaksi keskimääräistä suurempaa satovahinkovuotta, vuosi 2004, jolloin korvausmäärä oli 19,5 miljoonaa euroa ja vuosi 2012, jolloin korvausmäärä oli 9,24 miljoonaa euroa. Keskimäärin valtion korvausmenot olivat tuona aikana 4,3 miljoonaa euroa vuodessa. Satovahinkokorvauksia on edellä mainittuna aina maksettu vain tilakohtaisina korvauksina.

Koska satovahinkokorvauksen maksamisen perusteisiin ei esitetä muutoksia, voidaan arvioida, että valtion maksettavaksi tulevat korvausmenot myös ehdotetulla kahden vuoden pituisen ajanjakson osalta tulisivat vaihtelevaan suunnilleen edellä kerrotulla tasolla. Satovahinkokorvaukset maksetaan tavanomaisesti vahinkoja seuraavan vuoden aikana. Kuluvan vuoden satovahinkokorvauksiin olisi käytettävissä vuodelta 2013 säästyvän määrärahan lisäksi ensi vuodelle valtion talousarvioon esitettävän määrärahan kanssa yhteensä noin 8,5 miljoonaa euroa. Satovahinkojen korvaamiseen on osoitettu määräraha valtion talousarvion momentilla 30.20.42 (Satovahinkojen korvaaminen). Vuoden 2014 alusta voimaan tulevan lainmuutoksen johdosta satovahinkolakiin siirrettyjen tulvavahinkokorvausten korvausmenot maksetaan

satovahinkojen korvaamiseen osoitetusta määrärahasta.

Järjestelmän henkilöstövaikutukset vaihtelevat vuosittain tapahtuvien vahinkojen suhteessa. Keskimäärin voidaan arvioida, että satovahinkolain henkilöstövaikutukset ovat runsaat kuusi henkilötyövuotta, josta vajaat viisi henkilötyövuotta kohdistuu kuntiin ja noin yksi henkilötyövuosi Maaseutuvirastoon. Vähäinen osa, alle puoli henkilötyövuotta kohdistuu maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, maa- ja metsätalousministeriön sekä valtioneuvostoon. Nyt esitetyistä muutoksista ei aiheudu henkilöstölisäystarpeita nykytilaan verrattuna.

Esityksessä laiksi poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista ei ole itsenäisiä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Esitys on tarpeellinen vain ennen lainsäädännön kumoutumista aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen liittyvien asetustenantovaltuuksien säätämiseksi.

Lain jatkamisesta aiheutuvat korvausmenot katetaan maa- ja metsätalousministeriön menokehysten puitteissa ottaen huomioon satovahinkojärjestelmään kohdistetut säästöt. Mahdollisten korvaavien järjestelmien kuten vakuutusperusteisen järjestelmän rahoittamiseen mahdollisesti esitettävästä valtion tuesta aiheutuvat menot katettaisiin valtiontalouden kehyspäätösten mukaisten määrärahojen puitteissa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan sisäisin kohdennuksin.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksen valmistelun aikana

on kuultu satovahinkoneuvottelukuntaa. Esitysehdotuksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Maaseutuvirastolta, Uudenmaan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Puutarhaliitto ry:ltä, Finanssialan Keskusliitto ry:ltä ja Maaseudun Kehittäjät ry:ltä.

Yleisesti voidaan todeta, että saaduissa lausunnoissa pidettiin hallituksen esityksen tavoitetta siirtymisestä valtion rahoittamasta satovahinkojen korvausjärjestelmästä vakuutusperusteiseen järjestelmään kannatettavana. Finanssialan Keskusliiton lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että kahden vuoden aika uusien vakuutuslaitosten kehittämiseksi on erittäin haasteellinen ja että vakuutusperusteinen järjestelmä tarvitsisi toteutuakseen ratkaisuja, joilla vakuutuksenottamista tuetaan taloudellisesti. Maataloustuottajien keskusjärjestöt lausunnossaan vastustivat satovahinkolain 5 §:n kumoamista, jossa lainkohdassa on säädetty määrärahan ottamisesta valtion talousarvioon. Maaseutuvirasto lausunnossaan ehdotti useita tarkennuksia hallituksen esityksen perustelujen sanamuotoihin. Lausunnoissa esitetyt muutosehdotukset on pääosin voitu esityksessä toteuttaa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädetään satovahinkolain soveltamisalasta. Vuoden 2014 alusta voimaan tulevalla lailla 1002/2011 pykälään lisättiin 2 momentti, joka koskee poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetusta laista satovahinkolain piiriin siirtyviä tulvavahinkokorvauksia. Ehdotuksen mukaan olisi mahdollista maksaa valtion varoista sato- ja tulvavahinkokorvauksia vuosina 2014—2015 tapahtuneiden vahinkojen perusteella. Ehdotettu sanamuoto on siinä määrin kattava, että samalla olisi mahdollista kumota edellä mainitulla lainmuutoksella satovahinkolakiin lisätty 1 päivänä tammikuuta 2014 voimaan tuleva 1 §:n 2 momentti.

8 a §. *Eräiden poikkeuksellisista vesistötulvista aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen arvioinnissa noudatettaisiin soveltuvin osin vastaavia periaatteita, joita perinteisesti on noudatettu satovahinkojen korvaamisessa. Täsmennys on tarpeellinen sen vuoksi, että tulvavahinkojen korvaamisessa voivat tulla kysymykseen monet sellaiset kasvilajit, joita ei lain mukaan voida korvata satovahinkojärjestelmässä. Tällaisille kasvilajeille joudutaan vahvistamaan hinta- ja satotasot erillisiin selvityksiin perustuen. Lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi myös teknisesti niin, että viitataan lain 7 §:ssä säädettyyn menettelyyn.

Lainkohdan 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, ettei yksityiskäyttöön tarkoitetuille puutarhatuotteille poikkeuksellisista tulvista aiheutuneita vahinkoja korvata. Korvauksen ulkopuolelle jäisi kotipuutarhoissa tuotettu, mittasuhteiltaan vähäinen ja monimuotoinen tuotanto. Tämä on perusteltua siksi, että satovahinkojen korvaamisessa edellytettävä vähimmäispinta-alavaatimus saattaisi nostaa mainitunlaiset vähäiset vahingot korvauksen piiriin.

10 §. *Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät.* Pykälän 1 momenttia (1002/2011), joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014, ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus satovahinkolain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun määrärahaan poistetaan, koska esityksessä ehdotetaan 5 §:n kumoamista. Samalla ehdotetaan lisättäväksi kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle mahdollisuus saada asiantuntija-apua myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Suomen ympäristökeskuksen ohella vesistötulvan poikkeuksellisuutta selvittäessä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa olisi säännökset siitä, että kunnan viranomaisen päättää poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetusta laista satovahinkolakiin siirtävästä korvauksesta sen jälkeen kun Maaseutuvirasto on yksittäistapauksittain todennut korvauksen myöntämisen hyväksyttävyyden ja Maaseutuvirasto on osoittanut yksittäistapauksittain varat korvausten maksamiseen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Asiasta on säädetty vastaavasti tulvavahinkolaissa, joka tosin on kumoutumassa 1 päivänä tammikuuta 2014. Säännös on tarpeellinen yhtenäisen ratkaisulinjan varmistamiseksi. Lisäksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) on säädetty erinäisistä viranomaisvaltuuksista, joita on noudatettava myös satovahinkolain mukaisessa hallintomenettelyssä.

1.2 Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta

Ehdotuksen tarkoituksena on saada aikaan vahinkovakuutuksiin perustuva turva poikkeuksellisten sääolosuhteiden sadolle aiheuttamien vahinkojen varalta. Satovahinkoja ei enää korvattaisi valtion varoista vaan vahinkojen varalta tarjolla olevista vakuutuksista.

Valtion korvausjärjestelmän lakkauttamista ja vakuutus pohjaiseen järjestelmään siirtymistä puoltavat kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun vaatimukset, tarve yksinkertaistaa ja nopeuttaa korvausmenettelyä, valtionta-

loudelliset syyt sekä yleinen periaate, jonka mukaan vastuu omaisuudesta ja varautumisesta sille aiheutuviin vahinkoihin on ensisijaisesti omistajalla itsellään. Lisäksi satovahinkokorvausjärjestelmä on myös menettänyt merkitystään Suomen EU-jäsenyyden myötä voimaan tulleiden tukijärjestelmien seurauksena.

Vakuutus pohjaiseen korvausjärjestelmään siirtymiseksi ehdotetaan, että nykyinen satovahinkolaki kumotaan riittävän siirtymäajan kuluttua. Vakuutuksenottajien ja vakuutusyritysten tulee saada riittävän ajoissa tietoa siitä, että satovahinkoja ei enää siirtymäajan jälkeen korvattaisi valtion varoista. Tämän vuoksi nykyisen satovahinkolain kumoamisesta säädettäisiin erillisellä lailla, joka tulisi voimaan noin kolmen vuoden kuluttua lain vahvistamisesta. Siirtymäaika olisi riittävän pitkä, jotta eri vakuutusyritykset voisivat tuoda markkinoille omia tulvavakuutus tuotteita. Lisäksi vuoden 2015 vahinkojen korvausmenettely ajoittuu vuodelle 2016.

Ehdotetun voimaantulosäännöksen mukaan sellaiset satovahinkolaissa tarkoitetut vahingot, jotka aiheutuisivat vuosina 2014—2015 ennen lain kumoutumista, korvattaisiin kumoamislain voimaan tultua nykyisen satovahinkolain säännösten mukaisesti.

1.3 Laki poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista

1 §. Soveltamisala. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain soveltamisalasta. Koska poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annettu laki kumoutuu 1 päivänä tammikuuta 2014, on välttämätöntä säätää lailla muun muassa sellaisista asetuksenantovaltuuksista, joiden nojalla voidaan lain kumoutumisen jälkeen säätää ennen kumoutumista tapahtuneiden vahinkojen korvaamiseen liittyvistä seikoista. Tulvavahinkojen hallinnointi tapahtuu normaalisti vahinkovuotta seuraavan vuoden aikana.

2 §. Vähämerkityksinen tuki. Pykälässä todettaisiin, että vähämerkityksisestä valtiontuesta on noudatettava, mitä komission asetuksissa säädetään. Puheena olevat tuet voidaan jaotella yleiseen vähämerkityksiseen tukeen ja maatalousalalle maksettavaan vähämerki-

tyksiseen tukeen. Jaottelulla on merkitystä tulvavahinkojen eri vahinkolajien osalta. Tämän lisäksi korvauksia myönnetään myös vahingoista, jotka eivät kuulu yritystoiminnan piiriin ja joita korvauksia ei sen vuoksi pidetä tukena, joiden osalta olisi noudatettava EU:n antamia valtiontukea koskevia säännöksiä.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä korvauksen myöntämisestä ja vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän hallinnoinnista. Komission asetuksissa vähämerkityksisen tuen enimmäismääräksi säädetään 200 000 euroa kunkin kolmen perättäisen verovuoden aikana maksetuista vähämerkityksisistä tuista. Tämän enimmäismäärän seuraamiseksi on myös määriteltävä ajankohta, jolloin tuki on katsottava tulleen maksetuksi. Enimmäismäärään laskeetaan kaikki vähämerkityksisenä valtiontukea maksetut tuet ja korvaukset.

3 §. Korvausprosentti. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi korvausprosentin määrittämisestä. Voimassa olevan lain mukaan enimmäismäärä on ehdotuksen mukaisesti 80 prosenttia. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin korvausprosentista. Korvausprosentista päättäminen on käytännössä mahdollista vasta siinä vaiheessa kun alustava tieto kaikista vahinkovuoden aikana tapahtuneista hyväksyttävistä vahingoista on olemassa. Pykäläehdotus vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa lakia. Säädöstaso ehdotetaan muutettavaksi ministeriön asetuksesta valtioneuvoston asetukseksi.

4 §. Vahingon arviointiperusteet. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevan lain mukaisesti siitä, että tulvavahinkojen korvaamisessa noudatetaan soveltuvin osin vahinkojen arvioinnissa maatalousvahinkojen osalta, mitä satovahinkojen korvaamisesta annetussa laissa on säädetty kasvilajien yksikköhinnnoista ja normisadoista. Tulvavahinkokorvauksia voidaan kuitenkin maksaa myös sellaisille kasvilajeille, joille ei makseta satovahinkokorvausta. Tämän vuoksi on tarpeellista voida määritellä vahinko jollain muulla tavalla, koska satovahinkojen korvaamisessa käytettäviä normisato- ja yksikköhintatietoja ei ole käytettävissä. Näin on tähän mennessä menetelty muun muassa

mansikan ja säilörehun osalta. Säädöstaso ehdotetaan muutettavaksi ministeriön asetuksesta valtioneuvoston asetukseksi.

5 §. *Asiantuntija-avun korvaaminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Suomen metsäkeskuksen antamasta asiantuntija-avusta maksettavien korvausten perusteista. Ehdotus vastaa voimassa olevaa lakia. Käytännössä kysymykseen tulee työtuntipalkkion ja matkakustannusten perusteiden vahvistaminen. Säädöstaso ehdotetaan muutettavaksi ministeriön asetuksesta valtioneuvoston asetukseksi.

6 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Laki satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta ehdotetaan kuitenkin tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Kumottavaa lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä sovellettaisiin ennen lain kumoutumista vuosina 2014—2015 aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen myös lain kumoutumisen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (1214/2000) 1 §:n 2 momentti ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 1002/2011,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 8 a §:n 2 ja 3 momentti ja 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 1055/2010 sekä 8 a §:n 2 ja 3 momentti ja 10 §:n 1 momentti laissa 1002/2011, sekä

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1002/2011, uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämän lain nojalla voidaan valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa myöntää vuosilta 2014 ja 2015 satovahinkokorvauksina viljelmäkohtaista korvausta ja yleiskorvausta sekä korvausta eräistä poikkeuksellisista vesistötulvista Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107—109 artiklan tai muun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisena valtioneuvoston päätöksellä.

8 a §

Eräiden poikkeuksellisista vesistötulvista aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen

Korvausta voidaan maksaa enintään 80 prosenttia vahingon määrästä vähennettynä muun lainsäädännön nojalla saaduilla korvauksilla ja saaduilla vakuutuskorvauksilla. Vahingon määrä lasketaan noudattaen soveltuvin osin, mitä 7 §:ssä säädetään kasvilajien yksikköhinnoista ja normisadoista. Korvausta ei makseta, jos korvattava määrä on pienempi kuin 100 euroa.

Korvausta ei makseta vahingosta, jonka korvaamisesta säädetään vesilaissa

(587/2011) tai joka on aiheutunut yksityiskäyttöön tarkoitetuille puutarhatuotteille.

10 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät

Tässä laissa tarkoitetut korvaushakemukset käsittelee ja korvauksen myöntämisestä päättää sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jonka alueella viljelmän talouskeskus sijaitsee. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia vahingon arvioinnista 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Vahinkojen arvioinnissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat tarvittaessa käyttää asiantuntijoina neuvontajärjestöjä. Neuvontajärjestöille voidaan maksaa niiden antamasta asiantuntija-apusta korvausta valtion talousarviossa satovahinkojen korvaamiseen varatusta määrärahasta. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta ja tarvittaessa Suomen ympäristökeskukselta asiantuntija-apua vesistötulvan poikkeuksellisuuden selvittämisessä. Kunnilla on oikeus periä korvausta hakeneelta viljelijältä vahinkoarvion suorittamisesta maksu. Tarkempia säännöksiä neuvontajärjestöille maksettavasta korvauksesta ja vahinkoarvion suorittamisesta viljelijältä kunnalle perittä-

västä maksusta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen päättää korvauksen maksamisesta 8 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sen jälkeen kun Maaseutuvirasto on yksittäistapauksittain todennut korvauksen hyväksyttävyyden ja Maaseutuvirasto on määrärahojen rajoissa osoittanut yksittäistapausten perusteella lasketut vahinkojen korvaamiseen tarvittavat varat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen käytettäväksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleet asiat ratkaistaan hakemuksen jättämishetkellä voimassa olleen lain mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vuoden 2013 satovahinkokorvausten osalta siitä, miten suuri osa omavastuusuudella, muun lainsäädännön nojalla saaduilla korvauksilla ja saaduilla vakuutuskorvauksilla vähennetystä satovahingosta korvataan.

Maaseutuvirasto antaa vuoden 2013 satovahinkokorvausten osalta määräykset satovahinkojen arvioinnissa käytettävien kasvilajien yksikköhinnosta satovahinkoneuvotte-
lukuntaa kuultuaan. Yksikköhinnat määrätään vastaamaan satovuoden 2013 aikana saatuja keskimääräisiä myyntihintoja.

2.

Laki

satovahinkojen korvaamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan satovahinkojen korvaamisesta annettu laki (1214/2000).

Ennen tämän lain voimaantuloa vuosina 2014—2015 aiheutunut vahinko korvataan tällä lailla kumotun lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2017.

3.

Laki**poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisen hallinnoinnista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tällä lailla säädetään poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (284/1983) tarkoitettujen vuonna 2013 tai aiemmin aiheutuneiden vahinkojen korvaamisessa tarpeellisista asetustenantovaltuuksista ja muista soveltamisperusteista.

2 §

Vähämerkityksinen tuki

Vähämerkityksisenä tukena maksettavien tulvavahinkojen korvausten myöntämisestä säädetään Euroopan komission antamissa asetuksissa. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset mainittujen korvausten myöntämisestä ja vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän hallinnoinnista.

3 §

Korvausprosentti

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, kuinka suuri prosentuaalinen osuus poikke-

uksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista korvataan. Korvausprosentti voi olla eriluonteisten vahinkojen ja kustannusten osalta erisuuruinen.

4 §

Vahingon arviointiperusteet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksellisen tulvan puutarhatuotteille tai sadolle aiheuttamien vahinkojen arviointiperusteista tarkemmin kuin vahinkojen arvioinnissa sovellettavassa satovahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (1214/2000) säädetään kasvilajien yksikköhinnosta ja normisadoista.

5 §

Asiantuntija-avun korvaaminen

Suomen metsäkeskukselle valtion varoista niiden metsävahinkojen arvioinnissa antamasta asiantuntija-avusta maksettavan kor-

vauksen perusteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

1.

Laki

satovahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (1214/2000) 1 §:n 2 momentti ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 1002/2011,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 8 a §:n 2 ja 3 momentti ja 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 1055/2010 sekä 8 a §:n 2 ja 3 momentti ja 10 §:n 1 momentti laissa 1002/2011, sekä
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1002/2011, uusi 3 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Valtion varoista voidaan maksaa satovahinkokorvauksina viljelmäkohtaista korvausta ja yleiskorvausta sen mukaan kuin tässä laissa säädetään edellyttäen, että Euroopan komissio hyväksyy korvausten maksamisen. Viljelmäkohtaiset korvaukset voidaan maksaa perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006, jäljempänä komission asetus, 11 artiklan mukaisena epäsuotuisien sääolojen aiheuttamista menetyksistä maksettavana tukena taikka maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevista suuntaviivoista vuosiksi 2007—2013 annetun komission tiedonannon (2006/C 319/01) mukaisena tukena.

Valtion varoista voidaan maksaa myös korvausta eräistä poikkeuksellisista vesistötulvista aiheutuneista vahingoista siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämän lain nojalla voidaan valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa myöntää vuosilta 2014 ja 2015 satovahinkokorvauksina viljelmäkohtaista korvausta ja yleiskorvausta sekä korvausta eräistä poikkeuksellisista vesistötulvista Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107—109 artiklan tai muun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisena valtiontukena.

(2 mom. kumotaan)

5 §

Määräraha korvausten maksamista varten (5 § kumotaan)

Korvausten maksamista varten otetaan valtion talousarvioon vuosittain 3 400 000 euron suuruinen määräraha.

Jos 1 momentissa tarkoitettu määräraha osoittautuu poikkeuksellisen laajojen vahinkojen takia riittämättömäksi, määrärahaan voidaan osoittaa talousarviossa korotus.

8 a §

Eräiden poikkeuksellisista vesistötulvista aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen

Korvausta voidaan maksaa enintään 80 prosenttia vahingon määrästä vähennettynä muun lainsäädännön nojalla saaduilla korvauksilla ja saaduilla vakuutuskorvauksilla. Vahingon määrä lasketaan käyttäen kasvilajin yksikköhintaa ja normisatoa, jotka Maaseutuvirasto vahvistaa 1 momentissa tarkoitetuille kasvilajeille vahingon tapahduttua. Korvausta ei makseta, jos korvattava määrä on pienempi kuin 100 euroa.

Korvausta ei makseta vahingosta, jonka korvaamisesta säädetään vesilaissa (587/2011).

8 a §

Eräiden poikkeuksellisista vesistötulvista aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen

Korvausta voidaan maksaa enintään 80 prosenttia vahingon määrästä vähennettynä muun lainsäädännön nojalla saaduilla korvauksilla ja saaduilla vakuutuskorvauksilla. Vahingon määrä lasketaan noudattaen soveltuvin osin, mitä 7 §:ssä säädetään kasvilajien yksikköhinnoista ja normisadoista. Korvausta ei makseta, jos korvattava määrä on pienempi kuin 100 euroa.

Korvausta ei makseta vahingosta, jonka korvaamisesta säädetään vesilaissa (587/2011) tai joka on aiheutunut yksityiskäyttöön tarkoitetuille puutarhatuotteille.

10 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät

Tässä laissa tarkoitettut korvaushakemukset käsittelee ja korvausten myöntämisestä päättää sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jonka alueella viljelmän talouskeskus sijaitsee. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia satovahingon arvioinnista 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Vahinkojen arvioinnissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat tarvittaessa käyttää asiantuntijoina neuvontajärjestöjä. Neuvontajärjestöille voidaan maksaa niiden antamasta asiantuntija-avusta korvaus-

10 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät

Tässä laissa tarkoitettut korvaushakemukset käsittelee ja korvauksen myöntämisestä päättää sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jonka alueella viljelmän talouskeskus sijaitsee. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia vahingon arvioinnista 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa. Vahinkojen arvioinnissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat tarvittaessa käyttää asiantuntijoina neuvontajärjestöjä. Neuvontajärjestöille voidaan maksaa niiden antamasta asiantuntija-avusta korvaus-

ta 5 §:n 1 momentissa tarkoitettusta määrärahasta. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada Suomen ympäristökeskukselta asiantuntija-apua vesistötulvan poikkeuksellisuuden selvittämisessä. Kunnilla on oikeus periä korvausta hakeneelta viljelijältä vahinkoarvion suorittamisesta maksu. Tarkempia säännöksiä neuvontajärjestölle maksettavasta korvauksesta ja vahinkoarvion suorittamisesta viljelijältä kunnalle perittävästä maksusta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

ta *valtion talousarviossa satovahinkojen korvaamiseen varatusta määrärahasta*. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta ja tarvittaessa Suomen ympäristökeskukselta* asiantuntija-apua vesistötulvan poikkeuksellisuuden selvittämisessä. Kunnilla on oikeus periä korvausta hakeneelta viljelijältä vahinkoarvion suorittamisesta maksu. Tarkempia säännöksiä neuvontajärjestölle maksettavasta korvauksesta ja vahinkoarvion suorittamisesta viljelijältä kunnalle perittävästä maksusta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen päättää korvauksen maksamisesta 8 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sen jälkeen kun Maaseutuvirasto on yksittäistapauksittain todennut korvauksen hyväksyttävyyden ja Maaseutuvirasto on määrärahojen rajoissa osoittanut yksittäistapausten perusteella lasketut vahinkojen korvaamiseen tarvittavat varat kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen käytettäväksi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleet asiat ratkaistaan hakemuksen jättämishetkellä voimassa olleen lain mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vuoden 2013 satovahinkokorvausten osalta siitä, miten suuri osa omavastuuosuudella, muun lainsäädännön nojalla saaduilla korvauksilla ja saaduilla vakuutuskorvauksilla vähennetystä satovahingosta korvataan.

Maaseutuvirasto antaa vuoden 2013 satovahinkokorvausten osalta määräykset satovahinkojen arvioinnissa käytettävien kasviviljien yksikköhinnoista satovahinkoneuvottelukuntaa kuultuaan. Yksikköhinnat määrätään vastaamaan satovuoden 2013 aikana saatuja keskimääräisiä myyntihintoja.